

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«29» серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

«29» серпня 2024 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за заочною формою навчання

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, професор

_____ Віктор СИНЧАК

«26» серпня 2024 року

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
«28» серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри,
кандидатка економічних наук, доцентка

_____ Алла КРУШИНСЬКА

«28» серпня 2024 року

Деканеса факультету публічного управління, кандидатка наук з держаного управління, доцентка

_____ Тетяна ПІДЛІСНА

«28» серпня 2024 року

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	2
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	2
	1.2. Лекції		3
	1.3. Семінарські заняття	–	4
	1.4. Самостійна робота студентів	–	9
	1.5. Індивідуальні завдання	–	15
	1.6. Підсумковий контроль	–	16
2.	Схема нарахування балів	–	19
3.	Рекомендовані джерела	–	22
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	27

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	усього	Денна форма					усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Публічні фінанси: їхні функції, призначення і роль	10	2	2	-	-	6	12,5	2	0,5	-	-	10
Тема 2. Публічні фінанси як сфера фінансової системи держави. Фінансовий механізм і фінансовий контроль	12	2	2	-	-	8	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 3. Публічні доходи та видатки	10	2	2	-	-	6	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 4. Бюджет і бюджетна система України	16	2	4	-	-	10	14,5	2	0,5	-	-	12
Тема 5. Державний бюджет України	14	2	2	-	-	10	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 6. Податки як першооснова публічних фінансів. Податкова система України	18	4	4	-	-	10	15,0	2	0,5	-	-	12,5
Тема 7. Місцеві бюджети	10	2	2	-	-	6	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди в публічних фінансах	10	2	2	-	-	6	12,5	-	0,5	-	-	12
Тема 9. Державний кредит і державний борг	10	2	2	-	-	6	12,5	2	-	-	-	10,5
Тема 10. Управління публічними фінансами	10	2	2	-	-	6	11,0	-	-	-	-	11
Усього годин	120	22	24	-	-	74	120	8	4	-	-	108

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Публічні фінанси: їхні функції, призначення і роль	2
1.1.	Предмет науки про публічні фінанси. Теоретичні основи публічних фінансів і їх завдання.	
1.2.	Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія.	
1.3.	Фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій.	
1.4.	Функції публічних фінансів та їх характеристика.	
2.	Публічні фінанси як сфера фінансової системи держави. Фінансовий механізм і фінансовий контроль	-
2.1.	Поняття фінансової системи. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою.	
2.2.	Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.	
2.3.	Зміст та організація фінансового контролю в державі.	
3	Публічні доходи та видатки	-
3.1.	Економічна сутність публічних доходів. Значення публічних доходів.	
3.2.	Централізовані публічні доходи.	
3.3.	Сутність, характеристика, склад публічних видатків.	
3.4.	Класифікація публічних видатків.	
4	Бюджет і бюджетна система України	2
4.1.	Сутність бюджету як економічної категорії. Функції бюджету.	
4.2.	Бюджетний устрій і бюджетна система. Бюджетна система в умовах російсько-української війни (2022–2024 рр.).	
4.3.	Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування.	
4.4.	Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту.	
4.5.	Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту.	
5	Державний бюджет України	-
5.1.	Доходи державного бюджету: економічна суть, організація, формування та розподіл.	
5.2.	Склад і класифікація доходів державного бюджету.	
5.3.	Видатки державного бюджету, їх економічна суть і класифікація.	
6	Податки як першооснова публічних фінансів. Податкова система України	2
6.1.	Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків.	
6.2.	Елементи податку та їх характеристика.	
6.3.	Генезис принципів оподаткування та їх систематизація у фінансовій науці.	
6.4.	Сучасні наукові підходи до формування та систематизації принципів оподаткування.	
6.5.	Принципи податкового законодавства України.	
6.6.	Податкова система держави: сутність, структура та вимоги до її побудови.	
7	Місцеві бюджети	-
7.1.	Економічна сутність, склад і структура місцевих бюджетів.	
7.2.	Доходи місцевих бюджетів, їхній зміст і складові.	
7.3.	Видатки місцевих бюджетів: сутність і характеристика.	
7.4.	Бюджетне вирівнювання, його необхідність, переваги та недоліки.	
8	Соціальні позабюджетні фонди в публічних фінансах	-
8.1.	Необхідність, зміст і роль соціальних позабюджетних фондів.	
8.2.	Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.	

8.3.	Вітчизняна практика функціонування соціальних позабюджетних фондів.	
9	Державний кредит і державний борг	2
9.1.	Суть і значення державного кредиту.	
9.2.	Державні запозичення: передумови формування та джерела погашення.	
9.3.	Поняття державного боргу, його види та характеристика.	
9.4.	Управління державним боргом. Методи управління державним боргом.	
10.	Управління публічними фінансами	-
10.1.	Сутність управління публічними фінансами. Суб'єкти та об'єкти управління.	
10.2.	Система управління публічними фінансами. Організація й управління публічними фінансами у період російсько-української війни (2022–2024 рр.).	
10.3.	Фінансове планування: сутність, принципи, методи та завдання.	
10.4.	Податковий і бюджетний менеджмент.	
Усього		8

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Публічні фінанси: їхні функції, призначення і роль

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Становлення та розвиток фінансової науки.
- 1.2. Історичні передумови формування публічних фінансів.
- 1.3. Функції публічних фінансів та їх суспільне призначення.
- 1.4. Сутність, джерела, методи та особливості формування фінансових ресурсів держави.
- 1.5. Правові і організаційні засади публічних фінансів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) первинний розподіл; 2) первинні доходи; 3) функції фінансів; 4) контрольна функція; 5) фінансові відносини; 6) фінансові ресурси; 7) грошові відносини; 8) централізовані фінанси; 9) децентралізовані фінанси; 10) національний дохід; 11) розподільча функція; 12) національне багатство; 13) суспільне відтворення; 14) вторинний розподіл; 15) публічні фінанси.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- предмет науки про фінанси;
- фінанси як специфічна форма суспільних відносин;
- фінанси як підсистема економічного базису;
- специфічні ознаки фінансів;
- рівні вивчення фінансів;
- централізовані та децентралізовані фінансові ресурси;
- взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій;
- економічне вчення про товарно-грошові відносини, розширене відтворення, природу і функції держави;
- специфіка товарно-грошових відносин і функцій держави в умовах ринкової економіки;
- розподільча та контрольна функції фінансів.

Тема 2. Публічні фінанси як сфера фінансової системи держави. Фінансовий механізм і фінансовий контроль

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Фінансова система як об'єкт управління. Сфери та ланки фінансової системи і їх взаємозв'язки.
- 2.2. Характеристика фінансової системи за внутрішньою структурою.
- 2.3. Види, форми та методи фінансового контролю.
- 2.4. Органи фінансового контролю в Україні та їх повноваження.
- 2.5. Фінансові методи та важелі фінансового механізму: зміст і характеристика.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) фінансовий механізм; 2) господарський механізм; 3) фінансове планування; 4) фінансові важелі; 5) фінансові стимули; 6) фінансові санкції; 7) фінансове регулювання; 8) фінансовий контроль; 9) громадський контроль; 10) аудиторський контроль; 11) відомчий контроль; 12) внутрішньогосподарський контроль; 13) фінансова система; 14) фінансова діяльність; 15) сфера фінансової системи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття фінансової системи;
- організаційна структура фінансової системи;
- структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою;
- взаємозв'язки між сферами та ланками фінансової системи;
- специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи;
- поняття фінансового механізму;
- поняття фінансового контролю;
- фінансові методи та їх характеристики;
- фінансові важелі та їх складові;
- форми фінансового механізму;
- призначення фінансового контролю;
- форми і методи фінансового контролю;
- повноваження органів державного фінансового контролю.

Тема 3. Публічні доходи та видатки

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Економічна суть публічних доходів, їхнє призначення;
- 3.2. Класифікація публічних доходів.
- 3.3. Джерела формування публічних доходів та їх характеристика.
- 3.4. Публічні видатки, їх економічна суть і призначення. Склад публічних видатків та їх характеристика.
- 3.5. Класифікація публічних видатків. Форми фінансування публічних видатків.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) публічні доходи; 2) публічні видатки; 3) податкові надходження; 4) неподаткові надходження; 5) централізовані доходи; 6) децентралізовані доходи; 7) приватноправові доходи; 8) публічноправові доходи; 9) безповоротні доходи; 10) емісійний дохід; 11) витрати бюджету; 12) поточні видатки; 13) кошторисне фінансування; 14) державці трансферти; 15) бюджетні інвестиції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- економічна сутність державних доходів;
- значення державних доходів;
- централізовані державні доходи: доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів;
- класифікація доходів державного бюджету;
- доходи державних підприємств та організацій, як складова частина державних доходів;
- економічна сутність видатків бюджету;
- фактори, що визначають структуру державних видатків;
- класифікація видатків бюджету;
- кошторис та його основні елементи;
- принципи кошторисного фінансування;
- суть і значення державного кредиту;
- об'єктивна необхідність і можливість використання державного кредиту;
- поняття державного боргу;
- характеристика державних боргових цінних паперів.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система України

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Призначення та роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави.
- 4.2. Бюджетна система в умовах російсько-української війни (2022–2024 рр.).
- 4.3. Показники стану бюджету - бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит.
- 4.4. Класифікація бюджетного дефіциту та методи його фінансування.
- 4.5. Сучасний стан бюджетного процесу в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) бюджетна система; 2) бюджетний устрій; 3) державний бюджет; 4) місцевий бюджет; 5) доходи бюджету; 6) бюджетні резерви; 7) обласний бюджет; 8) бюджетна класифікація; 9) бюджетне планування; 10) бюджетна декларація; 11) бюджетний дефіцит; 12) бюджетний процес; 13) виконання бюджету; 14) видатки бюджету; 15) бюджетний профіцит.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність бюджету як економічної категорії;
- основне призначення та роль бюджету держави;
- головні суб'єкти бюджетних відносин;
- бюджет як основний фінансовий план держави;
- провідна та координуюча роль бюджету у системі фінансових планів;
- економічний зміст понять «бюджетний надлишок» і «бюджетний дефіцит»;
- сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту;
- класифікація бюджетного дефіциту;
- особливості функціонування фінансових ресурсів місцевого самоврядування;
- роль місцевих бюджетів у становленні та розвитку місцевого самоврядування;
- поняття фінансової автономії місцевих бюджетів;
- взаємовідносини між ланками бюджетної системи;
- форми взаємовідносин між ланками бюджетної системи;
- зміст бюджетного субсидювання та його види: субсидії, субвенції, дотації.

Семінарське заняття 2

Тема 5. Державний бюджет України

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Сутність і види доходів Державного бюджету України.
- 5.2. Формування доходів державного бюджету в умовах російсько-української війни (2022–2024 рр.).
- 5.3. Основи планування доходів державного бюджету. Міжнародний досвід планування бюджету.
- 5.4. Сутність і види видатків державного бюджету. Розподіл бюджетних видатків на потреби оборони в умовах російсько-української війни (2022–2024 рр.).
- 5.5. Виконання Державного бюджету України.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) закріплені доходи; 2) власні доходи; 3) власні повноваження; 4) делеговані повноваження; 5) офіційні трансферти; 6) загальний фонд; 7) спеціальний фонд; 8) бюджетна класифікація; 9) резервний фонд; 10) кошторис відомств; 11) бюджетні зобов'язання; 12) бюджетні асигнування; 13) розпис доходів; 14) розпис видатків; 15) неподаткові надходження.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- методи формування доходів державного бюджету;
- джерела формування доходів державного бюджету;
- нормативно-правовий документ, що визначає склад доходів державного бюджету;
- групування доходів у загальний і спеціальний фонди;
- головні розпорядники бюджетних коштів;
- класифікації видатків бюджету;
- засади виконання бюджету;
- порядок складання розпису доходів і фінансування;
- функції Державної казначейської служби України у процесі виконання державного бюджету.

Тема 6. Податки як першооснова публічних фінансів. Податкова система України

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Характерні риси та відмінності податків, відрахувань і платежів.
- 6.2. Класифікація податків. Класифікаційні ознаки податків.
- 6.3. Загальна характеристика загальнодержавних податків в Україні.
- 6.4. Загальна характеристика місцевих податків і зборів в Україні.
- 6.5. Загальна характеристика рентних платежів в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) податкова знижка; 2) елементи податку; 3) об'єкт оподаткування; 4) платники податків; 5) принципи оподаткування; 6) одиниця оподаткування; 7) податкові ставки; 8) податкові пільги; 9) податкова система; 10) податкова політика; 11) непрямі податки; 12) прямі податки; 13) податкове регулювання; 14) податковий кредит; 15) податкові канікули.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студентам варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність, призначення та необхідність податків;

- основні функції податків (фіскальна функція та регулююча функція податків);
- розмежування податків, відрахувань і платежів;
- взаємозв'язок податків з іншими розподільчими категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна);
- основні елементи податку та принципи оподаткування;
- об'єктивна необхідність податкової системи;
- поняття податкової системи;
- структурна побудова податкової системи;
- взаємозв'язок податкової системи та податкової політики;
- класифікація податків;
- загальнодержавні та місцеві податки і збори;
- прями та непрямі податки.

Тема 7. Місцеві бюджети

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Система місцевих бюджетів та їхня роль у фінансовому забезпеченні органів самоврядування.
- 7.2. Планування доходів місцевих бюджетів.
- 7.3. Планування видатків місцевих бюджетів.
- 7.4. Формування та виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану (2022 – 2024 рр.).
- 7.5. Причини виникнення та способи усунення фіскальних дисбалансів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) бюджет АРК; 2) бюджети області; 3) районні бюджети; 4) обласні бюджети; 5) міжбюджетні трансфери; 6) планування видатків; 7) планування доходів; 8) місцеві бюджети; 9) міжбюджетні відносини; 10) обсяг видатків; 11) розподіл видатків; 12) видаткові зобов'язання; 13) формування бюджету; 14) виконання бюджету; 15) власні доходи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студентам варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливості формування місцевих бюджетів;
- види бюджетів, що формують структуру місцевих бюджетів;
- фінансове забезпечення органів самоврядування;
- роль місцевих бюджетів у соціально-економічному розвитку держави;
- основи формування доходів місцевих бюджетів;
- структура доходів місцевих бюджетів;
- закріплені доходи місцевих бюджетів;
- власні доходи місцевих бюджетів;
- формування бюджету розвитку місцевих бюджетів;
- формування доходів обласних, районних бюджетів;
- взаємовідносини між державним і місцевими бюджетами;
- видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення.

Тема 8 Соціальні позабюджетні фонди в публічних фінансах

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Класифікація фондів цільового призначення.
- 8.2. Єдиний внесок: зміст, адміністрування та перерозподіл у системі позабюджетних фондів.
- 8.3. Недержавні фонди в системі соціального захисту населення: сутність, класифікація та функціонування.
- 8.4. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок

безробіття.

8.5. Механізми забезпечення пенсійної системи в зарубіжних країнах.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: 1) актуарні розрахунки; 2) пенсійне забезпечення; 3) пенсійні активи; 4) страхові внески; 5) інвестиційний дохід; 6) пенсійний фонд; 7) правління фонду; 8) єдиний внесок; 9) фонд безробіття; 10) довічна пенсія; 11) постійні фонди; 12) тимчасові фонди; 13) страховий стаж; 14) соціальні фонди; 15) соціальне страхування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- у чому виявляється комплексний підхід до визначення соціальних позабюджетних фондів?
- призначення соціальних позабюджетних фондів;
- становлення і розвиток соціальних позабюджетних фондів;
- джерела формування доходів бюджетів соціальних позабюджетних фондів;
- характеристика видаткової частини бюджету соціального позабюджетного фонду;
- Пенсійний фонд України, бюджет Пенсійного фонду України;
- недержавні пенсійні фонди,
- що таке пенсія?
- з яких видів господарських операцій сплачуються збори до Пенсійного фонду України?

1.4. Самостійна робота студентів

Методичні вказівки до письмового виконання самостійної роботи

I. Завдання 1. З навчально-методичних матеріалів НД «Публічні фінанси» за темою самостійної роботи готуємо коротку письмову відповідь окремо на кожне питання, використовуючи: 1) підручники та навчальні посібники; 2) наукову літературу (фахові статті із періодичних вітчизняних видань «Фінанси України» (обов'язково), «Економіка України» тощо, монографій, збірників тез конференцій тощо); 3) нормативно-правові акти; 4) Інтернет-ресурси (матеріали із сайтів органів законодавчої та виконавчої влади). На всі джерела інформації робимо посилання та формуємо «Список використаних літературних джерел».

II. Завдання 2. Із змісту відповіді на кожне питання завдання 1 сформулюйте по 2 тести. Кожний тест повинен відповідати таким критеріям: 1) формулювання тестового питання має бути лаконічним і складати не більше двох рядків тексту; 2) текст повинен бути чітким за постановкою питання та не допускати інших правильних відповідей, крім однієї; 3) правильна відповідь на тестове питання виділяється жирним шрифтом і має бути лише одна (з чотирьох наведених). За наявності таких відповідей як: «всі відповіді правильні», «правильної відповіді не має» або «правильна відповідь а і б» тощо – тест не зараховується; 4) кожна з чотирьох відповідей позначається малими літерами: а), б), в), г); 5) усі варіанти відповідей повинні бути граматично узгодженими з основою завдання, **наприклад:**

1. Податок, що сплачується лише до Державного бюджету України:

- а) ПДВ;**
- б) єдиний податок;
- в) податок з доходів фізичних осіб;
- г) податок на прибуток підприємств.

III. Завдання 3. Із змісту відповіді на кожне питання завдання 1 сформулюйте два дискусійні твердження (одне із правильною відповіддю «Так» і одне із правильною відповіддю

«Ні») та визначте його правильність / неправильність, позначивши відповідями «Так» / «Ні». Правильне твердження виділіть жирним шрифтом і коротко обґрунтуйте до 5 рядочків тексту, **наприклад:**

1. Найбільшу частку у Зведеному бюджеті України складають податкові надходження.

ТАК/НІ.

Обґрунтування. Так! Адже в країнах з ринковою економікою податкові надходження в доходах бюджетів складають 70–90 %, як зазначають окремі автори публікацій [1, с. 6]. Зведений бюджет України не є винятком, оскільки в останні роки частка податкових надходжень у зведеному бюджеті країни знаходиться в межах 80–82 %, а в бюджеті 2022 року передбачалося їх збільшення до 88 % [4].

IV. Завдання 4. Побудуйте таблицю на п'ять колонок (див. табл.). Напишіть 5 термінів, що стосуються теми заняття, за якою виконується самостійна робота та запишіть їх у другій колонці таблиці (в окремому рядку кожний термін). У третій колонці таблиці позначте визначення до термінів будь-якими великими літерами української абетки у хаотичному порядку Х, Б, К тощо. Із підручника, навчального посібника «Фінанси» або фінансового словника за темою самостійної роботи підберіть визначення цим термінам і запишіть їх у колонці чотири таблиці у хаотичному порядку, тобто, щоб вони не були розташовані напроти свого терміну. Для кожного терміну з колонки 2 підберіть правильне визначення з колонки 4 і запишіть в колонці 5 його порядковий номер і відповідну літеру з колонки 3.

У примітці під таблицею (див. приклад) вкажіть джерело (джерела) та сторінки, з яких використано текст із термінами та визначеннями.

Таблиця

Терміни та визначення до них

№з.п.	Терміни	Позначення визначень	Визначення	Відповідність термінів /та визначень
1	2	3	4	5
1.	Страховий продукт [1].	Я	Плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховикові згідно з договором страхування.	1/Н.
...		...		
5.	Страхова премія [2].	Н	Набір основних і допоміжних послуг, що надаються страхувальнику при укладанні договору страхування.	5/Я.

Примітка. Узагальнено за даними [1, с. 211; 2, с. 327]. (Наведено для прикладу).

Список літературних джерел: (наведено для прикладу).

- 1) Фінанси : підручник / В. І. Грушко, О. С. Наконечна, О. Г. Чумаченко ; за ред. В. І. Грушка ; ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК". Київ : Ліра-К, 2020. 599 с.
- 2) Фінанси: підручн. / О. Я. Стойко, Д.І Дема; за ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.

V. Завдання 5. Побудуйте криптограму до 20 рядків по горизонталі (залежить від кількості букв у ключовому словосполученні). Рядки пронумеруйте «1»; «2»; «3» і т. д. (див. рис.). Виділіть одну колонку клітинок по вертикалі з ключовим словосполученням. Ключові терміни (словосполучення) наведені до кожної теми семінарських занять у розділі «1.3 Семінарські заняття» навчально-методичних матеріалів. За номером прізвище у списку групи оберіть одне ключове словосполучення. Студент(ка), прізвище якого (якої) у списку групи знаходиться під № 1 обирає ключове словосполучення 1, під № 2 – 2..., під № 15 – 15., під № 16 – обирає ключове словосполучення 1 і т. д.

Кількість букв у ключовому словосполученні має відповідати кількості виділених клітинок у колонці по вертикалі. Ключове словосполучення впишіть у виділені клітинки по вертикалі. Окремо сформулюйте завдання (питання) до ключового словосполучення (див. приклад на рис.).

До кожного рядка по горизонталі сформулюйте завдання (питання) (яке, на Вашу думку, найбільше стосується теми заняття, за яким виконується самостійна робота) та підберіть до цього завдання (питання) термін, що дає відповідь на це завдання (питання) та впишіть його у криптограму. Кількість букв у терміні повинна відповідати кількості клітинок у рядку криптограми по горизонталі. Питання пронумеруйте таким чином, щоб нумерація завдання відповідала нумерації відповідей криптограми.

1	в	н	е	с	о	к					
2	а	н	у	ї	т	е	т				
3	а	в	е	р	с	і	я				
4	б	а	р	а	т	р	і	я			
5	ф	р	а	х	т						
6	з	б	и	т	о	к					
7	д	о	г	о	в	і	р				
8	ф	р	а	н	ш	и	з	а			
9	к	о	л	е	к	т	и	в	н	и	й

Рис. Приклад побудови криптограми з ключовим словом і термінами за темою «Страховання. Страховий ринок»

Питання до термінів, наведених у криптограмі по горизонталі.

1. Сума, що її сплачує страхувальник страховій компанії за зобов'язання відшкодувати збитки або сплатити страхову суму при настанні зумовлених подій у житті застрахованого.
2. Договір страхування пенсій або ренти, за яким виплачується визначена річна сума доходу протягом життя особи замість сплати одноразової страхової премії.
3. Негативне ставлення (of risk) до ризику (у т. ч. страхового), що призводить до невизнання його значення й ролі та є протидією ризиковій діяльності.
4. Навмисне завдання шкоди власникові судна або вантажу екіпажем судна як об'єктів страхування.
5. Плата власникові транспортного засобу за перевезення вантажу, що є об'єктом страхування.
6. Втрата (шкода), що підлягає відшкодуванню страховиком.
7. Угода між страхувальником і страховиком.
8. Частина збитків, яка у разі настання страхової події не відшкодовується страховиком.
9. Назва договору страхування, за яким застрахованих осіб більше двох.

Питання до ключового слова, наведеного у криптограмі по вертикалі. Особа, яка бере на себе за певну винагороду зобов'язання виплатити суму або відшкодувати іншій особі збитки, що виникли в результаті настання страхового випадку.

Тема 1: Публічні фінанси: їхні функції, призначення і роль

Завдання 1. Розвиток української класичної школи публічних фінансів.

Завдання 2. Механізм формування та використання фінансових ресурсів держави в умовах воєнного стану у період російсько-української війни (2022–2024 рр.).

Питання для самоконтролю

- Зробіть огляд літературних джерел з історії становлення публічних фінансів?
- Що є теоретичною основою державних фінансів?
- Опишіть схему розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту.

- Дайте визначення фінансових ресурсів, назвіть їхній склад і джерела формування.
- Які завдання виконують публічні фінанси у фінансовій діяльності держави?
- Розкрийте зміст функцій публічних фінансів.
- Охарактеризуйте структуру публічних фінансів України.
- Охарактеризуйте джерела формування фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні держави.

Тема 2. Публічні фінанси як сфера фінансової системи держави. Фінансовий механізм і фінансовий контроль

Завдання 1. Нормативно-правове й інформаційне забезпечення фінансового механізму в державі.

Завдання 2. Фінансовий аудит. Становлення та розвиток аудиторського контролю в Україні.

Питання для самоконтролю

- Порівняйте за обсягом і за змістом поняття «фінансова система» та «економічна система»?
- Розкрийте поняття та склад фінансового механізму. Визначте його вплив на господарський механізм.
- Назвіть державні та недержавні органи фінансового контролю.
- Які нормативно-правові акти забезпечують реалізацію державного фінансового контролю?
- Дайте визначення фінансового контролю.
- Яке призначення фінансового контролю?
- Які принципи фінансового контролю?
- Назвіть складові фінансового контролю?
- Назвіть форми і методи фінансового контролю?

Тема 3. Публічні доходи та видатки

Завдання 1. Податкові надходження у формуванні доходів бюджетів.

Завдання 2. Неподаткові надходження у формуванні доходів бюджетів

Питання для самоконтролю

- У чому полягає суспільне призначення публічних доходів і видатків?
- Які методи та форми фінансування публічних витрат ви знаєте?
- Розкрийте поняття «кошторисне фінансування»?
- З чого складається прибуток державних підприємств?
- Які форми здійснення міжбюджетних трансфертів ви знаєте?
- Яким чином регламентується передача коштів до державного бюджету з бюджетів нижчих рівнів?

Тема 4. Бюджет і бюджетна система України

Завдання 1. Взаємовідносини між ланками бюджетної системи: форми та організація.

Завдання 2. Місцеві бюджети в бюджетній системі України.

Питання для самоконтролю

- Яке призначення бюджету в економіці держави?
- Яким чином відбувається виконання державного бюджету?
- Які нормативно-правові акти регулюють бюджетний процес в Україні?
- Назвіть показники стану бюджету?
- Назвіть методи бюджетного планування.
- Охарактеризуйте поняття «місцевий бюджет»?
- Назвіть стадії бюджетного процесу.

Тема 5. Державний бюджет України

Завдання 1. Охарактеризуйте доходи Державного бюджету України на поточний бюджетний період.

Завдання 2. Охарактеризуйте видатки Державного бюджету України на поточний бюджетний період.

Питання для самоконтролю

- За якими методами формуються доходи державного бюджету?
- Як розподіляються доходи бюджетів (державного і місцевих) між ланками бюджетної системи?
- Який нормативно-правовий акт визначає склад доходів бюджету?
- Як класифікуються доходи державного бюджету?
- Сформулюйте визначення сутності видатків бюджету.
- Назвіть складові частини класифікації видатків бюджету
- Хто є головним розпорядником бюджетних коштів?

Тема 6. Податки як першооснова публічних фінансів. Податкова система України

Завдання 1. Загальна характеристика митних платежів в Україні.

Завдання 2. Податкова система України: сутність та організаційне забезпечення.

Питання для самоконтролю

- В чому полягає економічна сутність податків?
- Порівняйте поняття «податкова система» та «система оподаткування»?
- Обґрунтуйте необхідність податкової системи.
- На яких принципах заснована податкова політика?
- На чому базується побудова податкової системи?
- Які принципи закладаються в основу податкової політики?
- Яким чином організовується податкова робота?.

Тема 7. Місцеві бюджети

Завдання 1. Міжбюджетні відносини. Методи регулювання міжбюджетних відносин.

Завдання 2. Фінансові ресурси місцевого самоврядування: сутність і їх склад.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте особливості формування місцевих бюджетів.
- Яку роль відіграють місцеві бюджети в соціально-економічному розвитку держави?
- Охарактеризуйте структуру доходів місцевих бюджетів.
- За якими джерелами доходів формуються власні доходи місцевих бюджетів?
- Які видаткові зобов'язання закріплені за місцевими бюджетами?
- Що береться до уваги при плануванні видатків місцевих бюджетів?
- Що таке фінансові нормативи бюджетної забезпеченості?

Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди в публічних фінансах

Завдання 1. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в системі Пенсійного фонду України.

Завдання 2. Організаційні засади функціонування соціальних позабюджетних фондів в Україні.

Питання для самоконтролю

- Назвіть функції, властиві державним цільовим фондам.
- Що таке загальнообов'язкове державне соціальне страхування?
- Які особливості формування цільових фондів у структурі державних і місцевих бюджетів?
- Поясніть потрібність існування окремих державних позабюджетних фондів.
- Які основні завдання Фонду соціального страхування України?
- Які ви знаєте джерела формування коштів Фонду соціального страхування України?

- Які суб'єкти беруть участь у недержавному пенсійному страхуванні?
- У чому полягає специфіка діяльності благодійних фондів?

Тема 9. Державний кредит і державний борг

Завдання 1. Соціально-економічні наслідки та переваги державного боргу.

Завдання 2. Формування державного боргу України та механізм його обслуговування.

Завдання 3. Форми державного кредиту та класифікація державних позик.

Завдання 4. Механізм залучення та погашення державних позик.

Завдання 5. Відмінності державного кредиту від банківського.

Завдання 6. Причини виникнення і зростання державного боргу.

Завдання 7. Обслуговування і погашення державного боргу: сутність і відмінності.

Питання для самоконтролю

- У чому полягає економічний зміст та призначення державного кредиту?
- Назвіть види державних боргових паперів.
- Які існують джерела погашення державних позик?
- У чому полягає сутність системи управління державним боргом?
- Що таке державний борг?
- Які функції виконує державний кредит?
- Які рівні має державний кредит?
- Які є форми державного кредиту?
- За якими ознаками класифікуються державні позики?
- Розкрийте відмінності між державним боргом і державною заборгованістю.

Тема 10. Управління публічними фінансами

Завдання 1. Управління публічними позабюджетними фондами цільового призначення.

Завдання 2. Управління фондами обов'язкового соціального страхування, кошти яких не є державною або комунальною власністю.

Завдання 3. Управління місцевими бюджетами. Роль місцевих фінансових органів в управлінні публічними фінансами.

Завдання 4. Повноваження центрального апарату Міністерства фінансів України в управлінні публічними фінансами.

Завдання 5. Автоматизовані системи управління публічними фінансами. Діджиталізація в управлінні публічними фінансами.

Завдання 6. Особливості управління публічними фінансами у період російсько-української війни (2022–2024 рр.).

Завдання 7. Управління публічними бюджетними фондами спеціального (цільового) призначення.

Питання для самоконтролю

- Назвіть функції органів управління публічними фінансами.
- Розкрийте суть поняття «організація» в управлінському процесі.
- Як застосовується поняття «організація» при мобілізації, розподілі й використанні фінансових ресурсів державою?
- Хто відноситься до суб'єктів управління публічними фінансами?
- Що є об'єктом в управлінні публічними фінансами?
- Яку органи управління розробляють фінансову політику держави?
- Яка роль діджиталізації в управлінні фінансами?
- В яких процесах управління публічними фінансами ви допускаєте використання штучного інтелекту?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у вигляді рефератів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за установленними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refereo* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Реферат складається на основі наукових фахових статей, тез, монографій і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат, незалежно від теми, містить визначені складові: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела, за яким його занесено до списку використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с. 8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Темі рефератів

1. Об'єктивна обумовленість виникнення та необхідність публічних фінансів.
2. Розподільча функція фінансів та її реалізація у фінансовій системі.
3. Контрольна функція фінансів та її роль у публічних фінансах.
4. Фінансова політика в умовах воєнного стану.
5. Гендерний підхід в управлінні публічними фінансами.
6. Управління публічними фінансами в період повоєнної відбудови України.
7. Теоретичні основи фінансової системи держави.
8. Фінансове планування в умовах ринку.
9. Фінансовий механізм та його складові.
10. Податкова система держави.
11. Формування доходів державного бюджету в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
12. Формування місцевих бюджетів в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
13. Податкові надходження державного бюджету та їх формування в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
14. Неподаткові доходи місцевих бюджетів та їх формування в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
15. Бюджетна політика України у довоєнний період і в умовах воєнного стану.
16. Міжбюджетні відносини в Україні.
17. Дефіцит Державного бюджету України та його формування в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
18. Державний кредит в Україні в умовах турбулентності економіки.
19. Зовнішній державний борг України та його формування в умовах воєнного стану та у довоєнний період.
20. Фінансові інструменти зовнішніх державних запозичень.
21. Фінансові аспекти пенсійного забезпечення в Україні.
22. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні.
23. Соціальні публічні фонди в Україні: фінансовий аспект.
24. Управління Пенсійним фондом в Україні.
25. Бюджет Пенсійного фонду України.
26. Фінанси неприбуткових організацій.
27. Фінансове забезпечення публічних витрат у період війни.
28. Диджиталізація у публічних фінансах.
29. Цінні папери в економіці держави.

30. Управління публічними фінансами в період воєнного стану.
31. Управління фінансовими ресурсами територіальних громад в умовах воєнного стану.
32. Участь Європейського банку реконструкції та розвитку у проєктах України.
33. Міжнародний валютний фонд і його співробітництво з Україною.
34. Фінансова грамотність майбутніх публічних управлінців (на матеріалах ХУУП імені Леоніда Юзькова).
35. Міжнародна фінансової політика України в сучасних умовах.
36. Бюджетний устрій України.
37. Бюджетна політика як складова фінансової безпеки держави.
38. Управління фінансовими ресурсами соціальних публічних фондів.
39. Середньострокове планування в бюджетному процесі.
40. Фінансовий контроль за формуванням і використанням коштів місцевих бюджетів.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у заліковій формі.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет науки про публічні фінанси. Теоретичні основи публічних фінансів і їх завдання.
2. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія.
3. Фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій.
4. Функції публічних фінансів та їх характеристика
5. Історичні передумови формування публічних фінансів.
6. Розвиток української класичної школи публічних фінансів.
7. Фінансові ресурси держави: сутність і джерела формування.
8. Правові й організаційні засади публічних фінансів.
9. Поняття фінансової системи. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою.
10. Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.
11. Зміст та організація фінансового контролю в державі.
12. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.
13. Фінансовий аудит. Становлення та розвиток аудиторського контролю в Україні.
14. Фінансова система як об'єкт управління. Сфери та ланки фінансової системи і їх взаємозв'язки.
15. Характеристика фінансової системи за внутрішньою структурою.
16. Види, форми та методи фінансового контролю.
17. Органи фінансового контролю в Україні та їх повноваження.
18. Фінансові методи та важелі фінансового механізму: зміст і характеристика.
19. Економічна сутність і значення публічних доходів. Класифікація публічних доходів.
20. Централізовані публічні доходи та їх характеристика.
21. Публічні видатки, їх економічна суть і призначення. Склад публічних видатків та їх характеристика.
22. Класифікація публічних видатків. Форми фінансування публічних видатків.
23. Джерела формування публічних доходів та їх характеристика.
24. Податкові надходження у формуванні доходів бюджетів.
25. Неподаткові надходження у формуванні доходів бюджетів.
26. Сутність бюджету як економічної категорії. Функції бюджету.
27. Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи.
28. Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування.
29. Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту.
30. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту.
31. Взаємовідносини між ланками бюджетної системи: форми та організація.

32. Призначення та роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави.
33. Класифікація бюджетного дефіциту та методи його фінансування.
34. Сучасний стан бюджетного процесу в Україні.
35. Доходи державного бюджету: економічна суть, організація, формування та розподіл.
36. Склад і класифікація доходів державного бюджету.
37. Видатки державного бюджету, їх економічна суть і класифікація.
38. Сутність і види доходів Державного бюджету України.
39. Формування доходів державного бюджету в умовах російсько-української війни (2022-2024рр.).
40. Основи планування доходів державного бюджету. Міжнародний досвід планування бюджету.
41. Сутність і види видатків державного бюджету. Розподіл бюджетних видатків на потреби оборони в умовах російсько-української війни (2022–2024 рр.).
42. Виконання Державного бюджету України: зміст, організація, звітування.
43. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків.
44. Елементи податку та їх характеристика.
45. Генезис принципів оподаткування та їх систематизація у фінансовій науці.
46. Сучасні наукові підходи до формування та систематизації принципів оподаткування.
47. Принципи податкового законодавства України.
48. Податкова система держави: сутність, структура та вимоги до її побудови.
49. Характерні риси та відмінності податків, відрахувань і платежів.
50. Класифікація податків. Класифікаційні ознаки податків.
51. Загальна характеристика загальнодержавних податків в Україні.
52. Загальна характеристика місцевих податків і зборів в Україні.
53. Загальна характеристика рентних платежів в Україні.
54. Загальна характеристика митних платежів в Україні.
55. Податкова система України: сутність та організаційне забезпечення.
56. Економічна сутність, склад і структура місцевих бюджетів.
57. Доходи місцевих бюджетів, їхній зміст і складові.
58. Видатки місцевих бюджетів: сутність і характеристика.
59. Бюджетне вирівнювання, його необхідність, переваги та недоліки.
60. Міжбюджетні відносини. Методи регулювання міжбюджетних відносин.
61. Фінансові ресурси місцевого самоврядування: сутність і їх склад.
62. Система місцевих бюджетів та їхня роль у фінансовому забезпеченні органів самоврядування.
63. Планування доходів і видатків місцевих бюджетів.
64. Виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану.
65. Причини виникнення та способи усунення фіскальних дисбалансів.
66. Необхідність, зміст і класифікація соціальних позабюджетних фондів.
67. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.
68. Вітчизняна практика функціонування соціальних позабюджетних фондів.
69. Єдиний внесок: зміст, адміністрування та перерозподіл у системі позабюджетних фондів.
70. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття: сутність, джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів.
71. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в системі Пенсійного фонду України. Рівні пенсійного забезпечення в Україні.
72. Організаційні засади функціонування соціальних позабюджетних фондів в Україні.
73. Механізми забезпечення пенсійної системи в зарубіжних країнах.
74. Суть, форми, класифікація та значення державного кредиту. Відмінності державного кредиту від банківського.
75. Державні запозичення: передумови формування та джерела погашення. Механізм залучення та погашення державних позик.

76. Поняття державного боргу, його види та характеристика.
77. Управління державним боргом. Методи управління державним боргом.
78. Причини виникнення і зростання державного боргу. Соціально-економічні наслідки та переваги державного боргу.
79. Обслуговування і погашення державного боргу: сутність і відмінності.
80. Формування державного боргу України та механізм його обслуговування.
81. Сутність управління публічними фінансами. Суб'єкти та об'єкти управління.
82. Система управління публічними фінансами. Організація й управління публічними фінансами.
83. Фінансове планування: сутність, принципи, методи та завдання.
84. Податковий і бюджетний менеджмент: сутність і складові.
85. Управління місцевими бюджетами. Роль місцевих фінансових органів в управлінні публічними фінансами.
86. Повноваження центрального апарату Міністерства фінансів України в управлінні публічними фінансами.
87. Автоматизовані системи управління публічними фінансами. Діджиталізація в управлінні публічними фінансами.
88. Управління публічними фінансами у період російсько-української війни.
89. Управління публічними бюджетними фондами спеціального (цільового) призначення.
90. Управління публічними позабюджетними фондами цільового призначення.

1.6.2. Приклади залікових білетів

1.6.2.1. Приклад залікового білета (за умови здачі заліку он-лайн)

Завдання 1. Дайте письмову відповідь на питання 1.1. Копіювання тексту з літературних джерел не оцінюється позитивно.

1.1 Управління публічними позабюджетними фондами цільового призначення.

Сформулюйте 5 тестів із відповіді на питання 1.1. Кожний тест повинен відповідати таким критеріям: 1) формулювання тестового питання має бути лаконічним і складати не більше двох рядків тексту; 2) текст повинен бути чітким за постановкою питання та не допускати інших відповідей, крім однієї; 3) правильна відповідь на тестове питання виділяється жирним шрифтом і має бути лише одна (з чотирьох наведених). За наявності таких відповідей як: «всі відповіді правильні», «правильної відповіді не має» або «правильна відповідь а і б» - тест не зараховується; 4) кожна з чотирьох відповідей позначається малими літерами: а), б), в), г).

Завдання 2. Вкажіть відповіді, одна з яких є правильною, на тестові завдання, що надіслані у Google-classе.

2.1. Об'єктивними передумовами функціонування фінансів є:

- а) товарно-грошові відносини, існування держави, дія економічних законів;*
- б) існування держави, дія закону вартості, потреби розширеного відтворення;*
- в) економічний розвиток суспільства, дія економічних законів, потреби розширеного відтворення;*
- г) товарно-грошові відносини, дія економічних законів.*

2.20. Термін “фінанси” походить від латинського “fiancia”, що перекладається як:

- а) грошовий потік;*
- б) скарбниця;*
- в) грошовий платіж;*
- г) фінансовий платіж.*

1.6.2.2. Приклад залікового білета (за умови здачі заліку оф-лайн)

Завдання 1. Дайте відповідь на два питання залікового білета.

1.1 Поняття державного боргу, його види та характеристика.

1.2 Сутність, характеристика, склад публічних видатків.

Завдання 2. Вкажіть відповіді, одна з яких є правильною, на тестові завдання залікового білета.

2.1. Об'єктивними передумовами функціонування фінансів є:

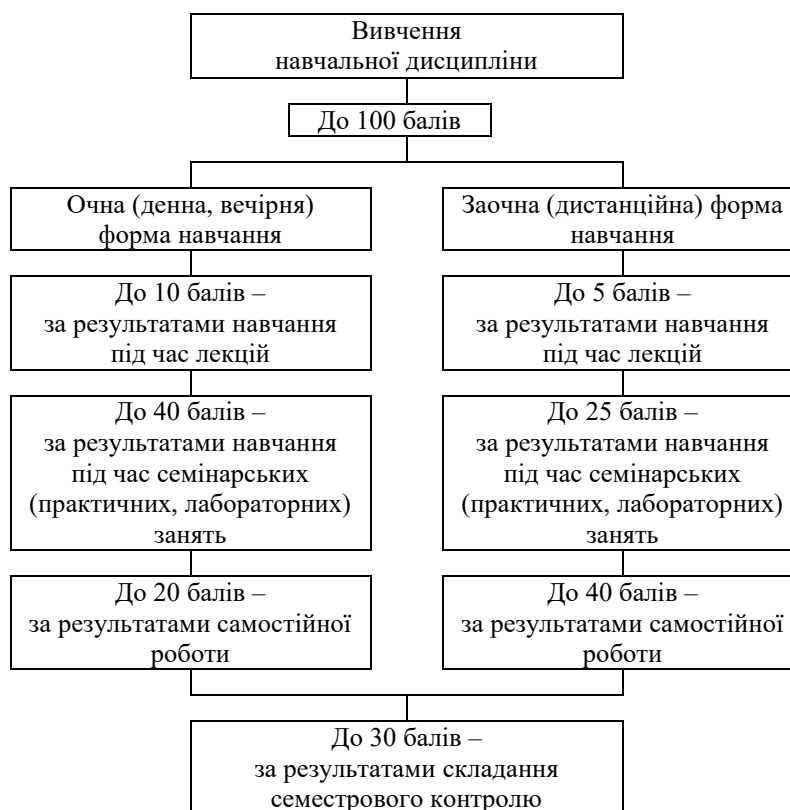
- а) товарно-грошові відносини, існування держави, дія економічних законів;
- б) існування держави, дія закону вартості, потреби розширеного відтворення;
- в) економічний розвиток суспільства, дія економічних законів, потреби розширеного відтворення;
- г) товарно-грошові відносини, дія економічних законів.

.....
2.20. Термін “фінанси” походить від латинського “fīnānciā”, що перекладається як:

- а) грошовий потік;
- б) скарбниця;
- в) грошовий платіж;
- г) фінансовий платіж.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про

організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 лекційних занять за заочною формою навчання. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Розподіл балів здобутих студентом під час лекцій

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій			
			1	2	3	4
1.	Заочна	4	1,3	2,5	3,8	5,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 2 семінарських занять за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в таблиці:

Розподіл балів за самостійну роботу

№ з/п	10 тем	Номер теми										Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6	6	28
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	12										12	
	Усього балів											40	

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Публічні фінанси» студенти заочної форми навчання можуть максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді на питання та тестові завдання залікового білета, наведено в таблиці.

Розподіл балів для семестрового контролю (за умови здачі заліку оф-лайн)

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета / кількість балів		Разом балів
		1	2	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на кожне теоретичне питання	5,0	5,0	10,0
2.	Максимальна кількість балів за відповідь на тестові завдання	-	20,0	20,0
	Усього балів	5,0	25,0	30,0

Розподіл балів для семестрового контролю (за умови здачі заліку он-лайн)

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета / кількість балів	Разом балів
-------	----------------------------	--	-------------

		1	2	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на питання залікового білета	10,0	-	10,0
2.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	20,0	20,0
	Усього балів	10,0	20,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1. Публічні фінанси: їхні функції, призначення і роль

1. Василик О.Д. Державні фінанси України: навч. посіб. К.: Вища школа, 1997. 383 с.
2. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. К: КНЕУ, 2005. 240 с.
3. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.
4. Опарін В. М., Федосов В. М., Юхименко П. І. Українська класична школа публічних фінансів. *Фінанси України*. 2015. №10. С. 7-31.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf
6. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.
7. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.
8. Іванисько Н. М. Теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 1. С. 156-162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2024_1_22
9. Чорновол А. Стійкість публічних фінансів держав ЄС [Електронний ресурс]. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2023. № 1. С. 70-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2023_1_8.

Тема 2. Публічні фінанси як сфера фінансової системи держави. Фінансовий механізм і фінансовий контроль

1. Вербицька В. І., Болдовська К. П., Мошківський В. В., Бредіхін В. М. Співвідношення понять державного фінансового контролю та аудиту. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2023. Т. 2. С. 34-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2023_2_8.
2. Воротіна Н. В. Фінансові й бюджетні механізми відновлення економіки та інфраструктури України, зруйнованої збройною агресією Російської Федерації. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2022. № 4. С. 70-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2022_4_10.
3. Лупенко Ю., Радіонов Ю. Стійкість фінансової системи: сутність, вразливість, шляхи забезпечення. *Облік і фінанси*. 2021. № 4. С. 81-90. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Oif_apk_2021_4_12.pdf
4. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. К: КНЕУ, 2005. 240 с.
5. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.
6. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.
7. Фінанси: підручн. / О. Я. Стойко, Д.І Дема; за ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.

8. Синчак В., Кульбачний В. Фінансовий механізм компаній-автоперевізників в системі управління фінансами: теоретичний аспект. *Облік і фінанси*. 2024. №3 (105). С. 103 – 111. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3\(105\)-103-111](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3(105)-103-111).

9. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник /За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.

10. Яценко Н. М., Глухова В. І. Теоретичні аспекти фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс]. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2023. № 1. С. 150-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_1_25

Тема 3. Публічні доходи та видатки

1. Василик О.Д. Державні фінанси України: навч. посіб. К.: Вища школа, 1997. 383 с.

2. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика. : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2013 578с.

3. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. К: КНЕУ, 2005. 240 с.

4. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.

5. Рязанова Н. С., Федосов В. М. Фінанси як вихідна детермінанта процесу реалізації енергоінформаційної сутності вартості. *Фінанси України*. 2020. № 4. С. 52–63.

6. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ :Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

7. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. Одеса: Атлант, 2015. Ч.1. 344с.

8. Фінанси: підручн. / О. Я. Стойко, Д.І Дема; за ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.

9. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник /За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система України

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*, 2010. №50-51. Ст.572.

2. Василик О.Д. Державні фінанси України: навч. посіб. К.: Вища школа, 1997. 383 с.

3. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика. : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2013 578с.

4. Кудряшов В. П. Фінансове забезпечення публічних витрат у період війни. *Економіка України*. 2023. № 3. С. 37-57.

5. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. К: КНЕУ, 2005. 240 с.

6. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.

7. Радіонов Ю. Д. Управління фінансовими ресурсами держави в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №1(734). С. 20-43.

8. Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Транспарентність фіскальних відносин як необхідна умова в адмініструванні та відшкодуванні ПДВ. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. №4 (66). С. 67-84. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-4-5

9. Синчак В. П., Тишко Д. П. Бюджетний дефіцит в умовах повномасштабного вторгнення. *Відновлення України та її регіонів в контексті глобальних трендів: управління, адміністрування, забезпечення». Тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя (23-24 травня 2024 р.)* [Електронний ресурс] / Редкол.:В. А. ШАЛОМЕЄВ (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. С. 292 – 294. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2024/conf/1.3/RUIRCGTGAP-2024_proc.pdf

10. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

11. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

12. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.

Тема 5. Державний бюджет України

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*, 2010. №50-51. Ст.572.

2. Вигівський Д. М. Тенденції формування оборонних видатків країн НАТО [Електронний ресурс]. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 1. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2024_1_9.

3. Дика О. С., Ковпака А. А. Ідентифікація джерел формування Державного бюджету України та напрямів використання фінансових ресурсів в умовах російсько-української війни. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 2. С. 3-9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2024_2_3.

4. Кудряшов В. П. Фінансове забезпечення публічних витрат у період війни. *Економіка України*. 2023. № 3. С. 37-57.

5. Любчак І. С. Формування доходів державного бюджету в умовах трансформації економіки [Електронний ресурс]. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 58. С. 61-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2023_58_11.

6. Мандрик В. О. Особливості Державного бюджету України у 2023 році та ризики його дохідної частини [Електронний ресурс]. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2023. № 3. С. 197-203. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_3_27.

7. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.

8. Ратушняк С. О. Аналіз змін у підходах щодо формування та розподілу бюджетних видатків на потреби Міністерства оборони України під час дії воєнного стану [Електронний ресурс]. *Modern economics*. 2023. № 41. С. 93-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2023_41_16.

9. Синчак В. П., Мовчан В. В. Формування податкових і неподаткових надходжень у Державному бюджеті України напередодні війни та в умовах воєнного стану. *Відновлення України та її регіонів в контексті глобальних трендів: управління, адміністрування, забезпечення». Тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя (23-24 травня 2024 р.)* [Електронний ресурс] / Редкол.: В. А. ШАЛОМЕЄВ (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. С. 289 – 292. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2024/conf/1.3/RUIRCGTGAP-2024_proc.pdf

10. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

11. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Вн. Стефаника, 2015. 510 с.

12. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.

13. Гавриленко Н. В., Коверний О. Є. Формування дохідної частини державного бюджету України в умовах воєнного стану. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1. С. 56-68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2024_1_6

Тема 6. Податки як першооснова публічних фінансів. Податкова система України

1. Біляк, Ю. В. Податкова система [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Біляк, З. М. Тітенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.

2. Огренич Ю. О. Особливості функціонування контролюючих органів у сфері реалізації податкової та митної політики в Україні під час воєнного стану: стан і напрямки вдосконалення [Електронний ресурс]. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія :*

Економіка і менеджмент. 2023. Вип. 54. С. 42-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2023_54_8

3. Податковий кодекс України від 23 грудня 2010 року (із змінами). Офіційний вісник України. 2010. №92. ст. 3248.

4. Синчак В. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану як чинник підвищення підприємницької активності [Електронний ресурс]. *Облік і фінанси.* 2023. № 1. С. 97-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_ark_2023_1_13.

5. Синчак В. П. Вплив публічного управління на формування елементів податку. *Зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи».* (м. Хмельницький, 11 лютого 2022 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 92 – 94.

6. Синчак В. П. Еволюція наукової думки в оподаткуванні та її реалізація у податкових системах: монографія. Київ-Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2006. 294 с.

7. Синчак В. П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси.* 2020. №2 (88). С. 103 – 113.

8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

9. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

Тема 7. Місцеві бюджети

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). Відомості Верховної Ради України, 2010. №50-51. Ст.572.

2. Вдовічен А. А., Вдовічена О. Г., Табенська Ю. В. Формування доходів місцевих бюджетів за умов бюджетної децентралізації [Електронний ресурс]. *Бізнес Інформ.* 2023. № 5. С. 187-195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2023_5_261.

3. Гордей О. Д., Рябокінь М. В., Котух Є. В., Новицька О. В. Середньострокове бюджетне планування в територіальних громадах [Електронний ресурс]. *Економічний вісник університету.* 2023. Вип. 56. С. 162-174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2023_56_22.

4. Проць Н. Актуальні проблеми формування та виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану [Електронний ресурс]. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки.* 2022. № 4. С. 62-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2022_4_9.

5. Проць Н., Костенюк Т. Міжбюджетні відносини в системі бюджетного регулювання [Електронний ресурс]. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки.* 2023. № 4. С. 57-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_9.

6. Ситник Н. С., Іванейко О. Я. Аналіз надходжень до місцевих бюджетів під час війни [Електронний ресурс]. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"* . 2023. № 10. С. 24-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2023_10_6.

7. Сова О. Узгодженість формування та використання коштів місцевих бюджетів України з соціальними цілями повоєнного відновлення [Електронний ресурс]. *Демографія та соціальна економіка.* 2023. № 3. С. 54-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2023_3_6.

8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

9. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди в публічних фінансах

1. Квас В. О., Будякова О. Ю., Романчук М. В. Сучасний стан недержавного пенсійного забезпечення в Україні [Електронний ресурс]. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*.

Серія : Економічні науки. 2023. № 10(1). С. 108-115. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_10\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_10(1)_14)

2. Кушнір Ю. Б., Молнар О. С., Булеца Н. В., Палійчук Є. С. Проблеми переходу української пенсійної системи до трирівневої [Електронний ресурс]. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2022. Вип. 2. С. 39-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2022_2_7

3. Парфьонов Я. В. Аналіз механізмів забезпечення пенсійної системи в зарубіжних країнах: досвід для України [Електронний ресурс]. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2023_1_15

4. Петрушка О. В. Іноземний досвід фінансового забезпечення громадян на випадок безробіття [Електронний ресурс]. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 10. С. 23-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_10_6

5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV. В редакції Закону № 2620-IX від 21.09.2022 (із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>

6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 року №1058-IV(із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

7. Синчак В., Боднар Т. Система пенсійного забезпечення військовослужбовців в умовах повномасштабної збройної агресії. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації: зб. матер. IV Всеукр. Наук.-практ. інтернет-конф.* (м. Кам'янець-Подільський, 12 квітня 2024 року). Кам'янець-Подільський: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2024. С. 5 – 8.

8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

9. Теслюк С. А., Мороз Б. В. Фінансові результати діяльності Пенсійного фонду України в умовах війни [Електронний ресурс]. *Ефективна економіка*. 2023. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_10_54

10. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.

11. Черкасова С. В., Купрін М. Ю. Сучасні тренди розвитку діяльності недержавних пенсійних фондів як елементів накопичувальної пенсійної системи [Електронний ресурс]. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_5_23.

Тема 9. Державний кредит і державний борг

1. Богдан Т. П. Державний борг і позики під час війни та методи їх поствоєнного врегулювання. *Фінанси України*. 2022. №4(317). С. 27-45.

2. Богдан Т. П., Богдан І. В. Бюджетні дефіцити і державний борг України під впливом шоків пандемії та повномасштабної агресії [Електронний ресурс]. *Фінанси України*. 2023. № 5. С. 7-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2023_5_3

3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*, 2010. №50-51. Ст.572.

4. Гасанов С. С. Міжнародні стандарти статистики державного боргу та їх впровадження в систему управління державними фінансами України. *Фінанси України*. 2022. № 12. С. 7-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_12_3

5. Гасанов С. С. Міжнародні стандарти статистики державного боргу та їх впровадження в систему управління державними фінансами України (Закінчення. Початок статті в № 12 за 2022 р.). *Фінанси України*. 2023. № 1. С. 26-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2023_1_4

6. Кудряшов В. П. Стратегічні засади управління державним боргом. *Економіка України*. 2022. №9(730). С. 58-76.

7. Лютий І. О., Зайчикова В. В., Кедь В. В. Особливості боргової політики та критерії боргової безпеки в умовах військової агресії [Електронний ресурс]. *Наукові записки*

Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. 2024. № 32. С. 88-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2024_32_15.

8. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : Навчальний посібник/ В. М. Опарін. -2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 240 с.

9. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

10. Хома І. Б., Дацко О. Р. Особливості діяльності вітчизняного ринку облігацій внутрішньої державної позики в умовах воєнного стану [Електронний ресурс]. *Modern economics*. 2023. №42. С. 105-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2023_42_17

Тема 10. Управління публічними фінансами

1. Глущенко О. В., Хмельков А. В., Дячек О. Ю., Бабаєв В. Ю., Громов С. О. Цифрові технології управління публічними фінансами: податковий аспект [Електронний ресурс]. *Ефективна економіка*. 2024. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_3_13

2. Гордей О. Д., Рябоконт М. В., Котух Є. В., Новицька О. В., Козій Н. С. Управління фінансовими ресурсами об'єднаних територіальних громад в умовах адаптивних змін законодавства під час воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №3(735). С. 24-36.

3. Дем'янишин В. Сучасні вектори реформування управління державними фінансами в умовах модернізації фінансового механізму та фінансової системи України. *Світ фінансів*. 2021. №2 (67). С. 51-65.

4. Другов О. О., Вавжиняк Д. Особистий фінансовий консалтинг: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Проблеми економіки та управління*. 2023. Т. 7, № 1. С. 130-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPP_2023_7_1_13.

5. Єфименко Т. І. Управління державними фінансами в період воєнного стану та повоєнної відбудови України: науковий супровід трансформацій. *Фінанси України*. 2023. № 1. С. 7-25.

6. Радіонов Ю. Д. Управління фінансовими ресурсами держави в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. №1(734). С. 20-43.

7. Синчак В., Кульбачний В. Фінансовий механізм компаній-автоперевізників в системі управління фінансами: теоретичний аспект. *Облік і фінанси*. 2024. №3 (105). С. 103 – 111. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3\(105\)-103-111](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2024-3(105)-103-111)

8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf

9. Кудряшов В. П. Управління бюджетними операціями в умовах війни. *Економіка України*. 2024. № 6. С. 26-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2024_6_4.

10. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник /За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 576 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України
<http://www.president.gov.ua> - Веб-портал Адміністрації Президента України
2. <http://www.kmu.gov.ua> - Веб-портал Кабінету Міністрів України
3. <http://mon.gov.ua> - Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://www.auc.org.ua> - Веб-сайт Асоціації міст України
7. <http://nbuv.gov.ua/> - Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
8. <http://gntb.gov.ua/ua/> - Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України

9. <http://www.ounb.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
10. <http://www.adm.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
11. <http://km-oblrada.gov.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної ради
12. <http://www.khmelnysky.com/> - Веб-сайт Хмельницької міської ради
13. <http://www.univer.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
14. <http://www.mof.gov.ua> - Веб-сайт Міністерства фінансів України
15. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/index> - Веб-сайт журналу «Світ фінансів»
16. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/issue/archive?issuesPage=3> - Веб-сайт журналу «Світ фінансів (архів)